

Vertebrogénne bolesti – úskalia liečby

MUDr. Jana Šimonová
Košice, 18.3.2013

Epidemiológia

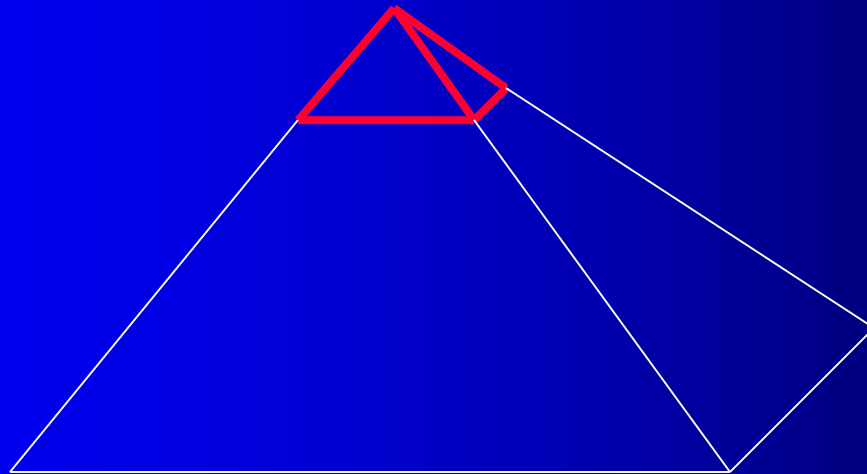
- najčastejšia dg v ambulancii GP
- 60-90% populácie - ataka klinicky významných bolestí
- 5. najčastejšia príčina hospitalizácie
- významne stúpa podiel bolestí chrbta na krátkodobej PN
- ekonomické aspekty: USA 50 miliárd U\$/rok
- L:C:Th=4:2:1
- Príčiny: následky nezdravého životného štýlu = jednostranná záťaž, sedavý spôsob života = svalová dysbalancia a degeneratívne zmeny chrbtice

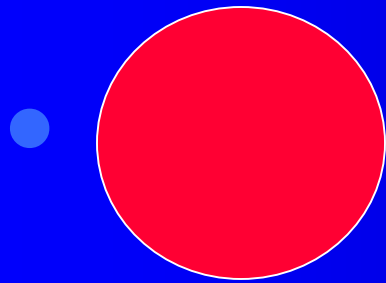
Čo je zdrojom bolesti

- **Nociceptory**: venózne pletene, durálny vak, intervertebrálne kĺby, väzy, paravertebrálne svaly, fascia, telo stavca a výbežky – periost
- **Bolest'** – dominantný príznak, príčina multifaktoriálna (anatomické, patofyziologické, psychosociálne faktory)
- Zistiť presne zdroj bolesti – často nemožné
- Vyšetrenia: klinické, zobrazovacie ...

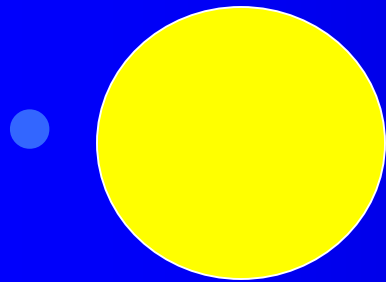
Algoritmus - triáda

1. Nešpecifické bolesti chrbta – funkčné poruchy
2. Neurogénna (koreňová) bolesť
3. Vážna patológia chrbtice – TU, zápal, trauma, neurol. def.

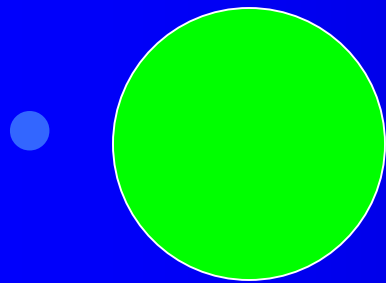

červené vlajky – výstražné
(vážna lekárska pozornosť)

žlté vlajky – psychosociálne ff.

zelené vlajky - OK

Psychosociálne faktory – I.

- Súvisiace s prácou (zamestnaním)

1. bolesť musí byť odstránená pre návratom do práce
2. očakávané zvýšenie bolesti pri zvýšení pracovnej aktivity
3. strach zo zvýšenia bolesti počas pracovnej aktivity
4. práca je škodlivá pre chrbticu
5. nepriaznivá pracovná anamnéza
6. nestimulujúce pracovné prostredie
7. nezáujem o prácu pacienta zo strany zamestnávateľa

Psychosociálne faktory – II.

- Súvisiace s domnienkami – poverami:

1. bolesť je škodlivá

2. katastrofizácia, myšlienky o náhlom zhoršení stavu

3. zlá interpretácia telesných symptómov

4. bolesť je neovplyvniteľná a nekontrolovateľná

5. nedostatočný a nekvalitný prístup k cvičeniu

6. prehnaná snaha o využitie technických fixačných systémov

7. nízka úroveň edukácie

Psychosociálne faktory – III.

- Súvisiace s chovaním:

1. pasívny prístup k rehabilitácii a k cvičeniu
2. nadužívanie nadmerného kľudu a nehybnosti
3. obmedzenie aktivity, najmä obyčajných denných aktivít
4. vylúčenie normálnej aktivity
5. zhoršenie spánku pre bolesť
6. zvýšená spotreba alkoholu a pod. k odstráneniu bolesti
7. neúmerne nadhodnocovanie bolesti (VAS)

Psychosociálne faktory – IV.

- Súvisiace s afektivitou

1. depresia, pocit neužitočnosti a nepotrebnosti
2. podráždenosť, znepokojenosť zo zvýšenej telesnej citlivosti
3. obmedzenie a nezaujímanie sa o spoločenské aktivity
4. nadmerne a prehnane sa starajúci partner
5. nedostatok možnosti hovoriť o svojich problémoch

Psychosociálne faktory – V.

- Súvisiace s finančnými otázkami:
 1. nedostatočné finančné podnety k návratu do práce
 2. anamnéza už predchádzajúceho podobného správania (dlhodobá PN pre opakované bolesti chrbta)
 3. neustále oddialovanie finančnej podpory pre pacienta
 4. otázka a spory o dlhodobú PN resp. ID

Význam

- Odstránením alebo obmedzením aspoň jedného z týchto rizikových faktorov môže zlepšiť prístup pacienta k liečbe, najmä k rehabilitácii a znížiť chronicitu LBP
- Mnohé z týchto faktorov sú ovplyvniteľné a liečiteľné
- Nízko nákladné

Prehodnotiť o 2-4 týždne